

การเมืองไทยบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์: ภาษาแสดงทัศนะ

Thai political on online media: The language expressing the viewpoint

ฐิติมา กลอกระโทก¹นิธิพร สงสูงเนิน²กนกกาญจน์ วรสีหะ³จิรัฐพร ไทยงูเหลือม⁴

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสื่อออนไลน์เข้าถึงบุคคลได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งทวิตเตอร์เป็นอีกหนึ่งช่องทางบนสื่อออนไลน์ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในการใช้งาน ด้วยระบบการทำงาน และอิสรภาพการแสดงออกทางความคิดอย่างเสรี ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสดงทัศนะทางการเมืองบนสื่อออนไลน์ ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ภายใต้กรอบแนวคิดองค์ประกอบทัศนคติของ วิชิตา จันทระโรจน์ ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ส่วน คือ ส่วนของสติและเหตุผล ส่วนของความรู้สึก และส่วนของแบบพฤติกรรม โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการบันทึกข้อความการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้งานทวิตเตอร์ ผ่านแฮชแท็กที่เกี่ยวข้องกับการเมืองจำนวน 11 แฮชแท็ก 208 ทวิต แล้วนำมาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด การศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ผลการวิจัยว่าการใช้ภาษาแสดงทัศนะ จะพบคำบ่งถึงองค์ประกอบของทัศนะ โดยรูปแบบที่พบมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 เป็นการใช้อารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติส่วนบุคคลในการแสดง ทัศนะ จำนวน 90 ทวิต จาก 208 ทวิตของกลุ่มตัวอย่าง

คำสำคัญ : ทัศนะทางการเมืองไทย, ทวิตเตอร์, สื่อออนไลน์

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

³ อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

The study of Thai political viewpoints on online media: Twitter from 1st February to 30th June 2020. At present, online media is easy and rapid to be accessed by people. Twitter is a way on online media that is considerably popular to use due to the working function and the freedom of viewpoint expression. The purpose of this study was to study the political viewpoints on online media from February to June 2020. The elements of the viewpoint of Wichuda Janwerad under the conceptual framework are composed of 3 parts which are a part of sense and logic, a part of feelings, and a part of behavior. The data was collected by recording the viewpoints of Twitter users through 11 political hashtags and 208 Tweets then analyzed according to the conceptual framework. The result revealed that the language use for viewpoint expression was the words that referred to the elements of viewpoint. The part that could be seen mostly was a second pattern which referred to the feeling to express the viewpoint of 90 Tweets from 208 Tweets of sample group.

Keywords: Thai political viewpoints, Twitter, online media

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ การแพทย์ รวมถึงโทรคมนาคม ที่ได้พัฒนาสื่อกลางอย่าง “อินเทอร์เน็ต” ให้เข้ามาเสริมสร้างความสะดวกสบายในแง่ของการสื่อสารอย่างทันท่วงที โดยในวงการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กล่าวถึงการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเป็นศัพท์เฉพาะว่า “ออนไลน์”

โสภา อัยสุวรรณ (2553) ได้กล่าวว่า สังคมออนไลน์ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Social Online หรือ social media หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางโดยผ่านอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบบทความ วิดีโอ เพลง รูปภาพ เว็บไซต์ โปรแกรม และแอปพลิเคชันที่ถูกพัฒนาขึ้นมารองรับการใช้งานในรูปแบบเฉพาะต่าง ๆ เช่น การใช้เป็นพื้นที่กระจายข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์ เว็บบล็อกส่วนตัว การติดต่อผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก หรือการใช้เป็นพื้นที่แบ่งปันภาพกิจกรรมของผู้ใช้งานผ่านแอปพลิเคชันอินสตาแกรม รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูล ความคิดเห็น ทักษะต่าง ๆ บนแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ และจากการศึกษาเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ พัชรินทร์ ทวีสุวรรณ (2553, น. 1) พบว่า ทวิตเตอร์ (Twitter) คือหนึ่งในสังคมออนไลน์ที่ทั่วโลกยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า เป็นหนึ่งในสุดยอดเครือข่ายสังคม (Social Network) ที่มีประสิทธิภาพและโดดเด่นด้านการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารใด ๆ ที่ผู้สื่อสารต้องการแบ่งปันใน

วงกว้าง สามารถใช้พื้นที่ในทวิตเตอร์ได้อย่างไม่มีข้อจำกัด ด้วยเหตุนี้ ผู้ใช้งานส่วนใหญ่จึงใช้เป็นพื้นที่ในการแสดงทัศนะส่วนตัวต่อข้อมูลที่ไหลเวียนอยู่บนทวิตเตอร์อย่างไม่ลืมนึก เปรียบเสมือนรูปสัญลักษณ์นกที่เป็นรูปสัญลักษณ์หลักของแอปพลิเคชัน หมายถึงการมีอิสระ และมีเสรีภาพ จากสัญลักษณ์ประจำแอปพลิเคชันทวิตเตอร์เป็นรูปนกสีฟ้า ขนปีกแข็งแรง ถูกลม ออกหน้าแอ่นสูงชัน เชื่อว่า นกแรร์รี่ โดยมีความหมายคือ อิสระภาพ ความหวังและความไร้ขีดจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของงานวิจัยที่ศึกษาการแสดงทัศนะการเมืองไทยตามที่ปรากฏบนทวิตเตอร์ที่ผู้ใช้งานสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างปราศจากกฎเกณฑ์ เปรียบเป็น “ทัศนะ” ของนกน้อยตามความหมายสัญลักษณ์ทวิตเตอร์ที่คืนเสรีภาพแก่ผู้ใช้งาน

อิสระแห่งการสื่อสารบนทวิตเตอร์นี้ได้แฝงผลลัพธ์ที่ผู้ใช้งาน นำมาเป็นประตูลู่การแสดงทัศนะอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากทวิตเตอร์ มีลักษณะการใช้งานในรูปแบบที่ผู้ใช้งานเลือกจะเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวมากน้อย หรือเท็จจริงเพียงใด โดยที่ผู้รับสารไม่สามารถตรวจสอบได้ ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น ข่าวสาร บุคคล สถานการณ์โลก เป็นต้น รวมถึงการเมืองการปกครอง ซึ่งต่างจากสังคมในอดีตดังที่ เฉลิมชัย กรับทอง (อ้างถึงใน อำนาจ เยนสบาย, 2523, น. 61) ได้กล่าวว่า “การวิจารณ์เป็นไปตามเงื่อนไขทางสังคมการเมือง ถ้าสังคมเป็นเผด็จการ นักวิจารณ์ นักหนังสือพิมพ์ ที่เห็นต่างจากอำนาจรัฐบาลก็ต้องเสี่ยงเจียมตัว ต้องเซ็นเซอร์ตัวเองครั้งแล้วครั้งเล่า แต่ถ้าสังคมเป็นประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ การเกิดของนักวิจารณ์จะมีแนวโน้มที่ดีกว่า” สะท้อนให้เห็นว่าการทำงานของทวิตเตอร์ มีอิสระจากรูปแบบกรอบความคิดทางสังคมเดิม นำมาสู่เสรีภาพทางการแสดงทัศนะของบุคคลได้อย่างไร้ขีดจำกัดในปัจจุบัน อีกทั้งประเด็นการเมือง การปกครอง มีการใช้ภาษาแสดงทัศนะอย่างเด่นชัด และเป็นประเด็นที่มีผู้ใช้งานทวิตเตอร์ส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ตลอดจนมีการจัดอันดับความนิยมสูงสุดเป็นเวลายาวนาน ผลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถรวบรวมและคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำเสนอให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ทัศนะ การเมืองไทย และทวิตเตอร์ ดังนี้

ทัศนะ หมายความว่า การแสดงความคิด ความรู้สึก จากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม โดยใช้เหตุผล ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ การแสดงเหตุผลโดยใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิม รวมถึงความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมายทางทัศนะ ความรู้สึก และพฤติกรรมการแสดงออกที่มีผลมาจากความรู้และความรู้สึก

การเมือง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ รวมไปถึงการบริหาร การปกครองซึ่งส่งผลต่อสังคมส่วนใหญ่หรือส่วนรวมโดยตรง ทั้งนี้การปกครองถือเป็นอีกปัจจัยที่ส่งเสริมให้การเมืองเป็นไปอย่างสมบูรณ์มากขึ้น การเมืองไทย จึงหมายถึงบริบทการปกครอง บริหารจัดการดูแลสิ่งต่าง ๆ ในแผ่นดินไทยเท่านั้น

ดังนั้นทัศนะทางการเมืองไทย จึงหมายถึง การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องอำนาจการบริหาร การปกครองประเทศไทย โดยใช้เหตุผล ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมมาเป็นองค์ประกอบ

ส่วนทวิตเตอร์ คือ สื่อออนไลน์ประเภทไมโครบล็อก ที่สามารถโพสต์ข้อความ รูป หรือลิงก์ต่าง ๆ โดยสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมต่อด้วยสายเคเบิล หรือแบบไร้สาย

ผู้วิจัยจึงได้สนใจว่า การใช้ภาษาเพื่อแสดงทัศนะทางการเมืองไทยบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 พบกลวิธีทางภาษาใด และพัฒนาการของการแสดงทัศนะประเด็นการเมืองการปกครองมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กันในรูปแบบใด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการแสดงทัศนะทางการเมืองไทยบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกแฮชแท็กยอดนิยมจากทวิตเตอร์ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยใช้ข้อมูลจาก www.sanook.com ดังนี้

1. แฮชแท็กที่มีความเกี่ยวข้องทางการเมืองทั้งหมด 11 แฮชแท็ก ได้แก่ #ผนงรจตคม #Saveอนาคตใหม่ #อภิปรายไม่ไว้วางใจนอกสภา #KUไม่ใช่ขนมหวานราดกะทิ #กักตุนหน้ากาก #พรกฉุกเฉิน #Saveหม่อมโพธิ์ดำ #ยานเกราะพอง #ไม่เอาทวิตเตอร์ไทยแลนด์ #Saveวันเฉลิม และ #ปูไปรยา
2. ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตจากทวิตติดอันดับจำนวน 20 อันดับแรกจากแฮชแท็กดังกล่าว ด้วยการค้นหาขั้นสูงในสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ โดยมีเงื่อนไข 3 ประการ ได้แก่ คำ (ระบุชื่อแฮชแท็ก) ภาษาไทย และ วันที่ (วันที่ 1 ถึง 30 หรือ 31 ของแต่ละเดือน) ทั้งหมด 11 แฮชแท็ก แฮชแท็กละ 20 ทวิต ยกเว้น #กักตุนหน้ากาก เนื่องจากปรากฏเพียง 8 ทวิต ทำให้รวมจำนวนทวิตทั้งหมดได้ 208 ทวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อความบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ จากองค์ประกอบของการแสดงทัศนะ อันได้มาจากแบบคัดแยกข้อความอันเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยหลักการดังนี้

1. กำหนดขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อความของแต่ละแฮชแท็ก โดยใช้การตั้งค่าขั้นสูง
2. จัดทำแบบคัดแยกข้อความ ของแต่ละแฮชแท็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแฮชแท็กที่เกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งหมด 208 ทวิต โดยการใช้แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการแสดงทัศนคติ และจำแนกตามแบบคัดแยกข้อความ และนำมาวิเคราะห์อย่างละเอียดทีละข้อความ ดังนี้

1. จำแนกข้อความลงในแบบคัดแยกข้อความ
2. วิเคราะห์ข้อความ
3. นำแบบคัดแยกข้อความทั้งหมด มาวิเคราะห์ร่วมกัน

4. สรุปผล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการแสดงทัศนะทางการเมืองทั้งหมด 11 แชนแนล รวม 208 ทวิต ผู้วิจัยสามารถจำแนกการใช้ภาษาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาษาสะท้อนการแสดงทัศนะ และกลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อตั้งชื่อแชนแนล ซึ่งในบทความนี้ได้เลือก “ภาษาสะท้อนการแสดงทัศนะ” ด้วยผู้วิจัยเล็งเห็นว่า มีความสอดคล้องกับบริบทของงานวิจัยคือ ศึกษาการแสดงทัศนะทางการเมืองไทยตามที่ปรากฏบนทวิตเตอร์ ทำให้เห็นถึงการใช้ภาษาแสดงทัศนะทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่ การแสดงทัศนะโดยใช้ความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ผลการวิจัย คือใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง, ใช้ความรู้สึก อารมณ์ บุคคลและเจตคติ และใช้รูปแบบของพฤติกรรม ซึ่งจากประเภtdังกล่าวยังสามารถจำแนกออกเป็น 7 รูปแบบ ดังนี้

1. การใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง

ในการแสดงทัศนะทางการเมืองไทยมีผู้ใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริงมาประกอบในการแสดงทัศนะ กล่าวคือ ในข้อความที่ผู้ใช้งานได้โพสต์ลงบนทวิตเตอร์ จะมีลักษณะเป็นข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเป็นข้อมูลที่อ้างอิงได้ มีเหตุผลมาสนับสนุนอันปราศจากความคิดเห็นหรือความรู้สึกส่วนตัวของผู้โพสต์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#พรกฉุกเฉิน เช่น “สรุปที่ประยุทธ์พูด 1.งบกลางใช้ไปเยอะแล้วงบกลางเลยเหลือน้อย เตรียมให้กระทรวงการคลังกู้เงิน 2.ใช้ พรก.ฉุกเฉิน วันที่ 26 มีนาคม โดยไม่เคอร์ฟิว ไม่ห้ามคนออกจากบ้าน ไม่ห้ามคนเดินทาง 3.วันที่ 26 จะประชุมนัดแรก และจะออกมาตรการทุกวัน”

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้งานทวิตเตอร์โพสต์ข้อความโดยนำมาจากสถานการณ์ หรือภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากการสรุปเนื้อความสิ่งที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้พูดออกมาจริง และทำหน้าที่เพียงเผยแพร่ข้อความเหล่านั้นให้แก่ผู้ใช้งานทวิตเตอร์คนอื่น ๆ โดยปราศจากความคิดเห็นส่วนตัวของผู้โพสต์

2. การใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล

ในการแสดงทัศนะทางการเมืองไทยมีการใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคลประกอบในการแสดงทัศนะ กล่าวคือ ในข้อความที่ผู้ใช้งานได้โพสต์ลงบนทวิตเตอร์ จะมีคำบ่งชี้ถึงความรู้สึกทั้งโดยตรง เช่น เกลียด ไม่ชอบ ชอบมาก เป็นต้น หรือเป็นการแสดงความรู้สึกทางอ้อมผ่านการใช้ภาษาโดยการเติมตัวสะกดต่อท้ายคำเพิ่มจำนวนมาก เพื่อสื่อให้เห็นถึงการแสดงอารมณ์นั้น ๆ ที่มีมากกว่าปกติ เช่น เกลียดดดดดดดดด งงงงงงงงงง เป็นต้น หรือการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่อเรื่องราวนั้น ๆ โดยไม่มีการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#ยานเกราะพอง เช่น “ข้าศึกเหี้ยไรจะมานุกตอนนี้ ไวรัสแดกสมองหมดละงิอ้อม
อิควาย ซ้อมาหาพ้อมึงหอยานเกราะอะ เอมารบกับใคร หรือจะเอมารบกับพวกกู ที่ไปเจอมึงแน่หลังโค
วิดอะ อ้อมอิควายยยยยย กูผู้ไม่เคยซังชาติแต่กูซังพวกมึง”

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นการใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล มาประกอบใน
การแสดงทักษะ ผู้โพสต์สื่อถึงอารมณ์ ด้วยวิธีที่หลากหลาย ทั้งวัจนกรรมทางตรง และวัจนกรรมทางอ้อม คือ
ใช้คำพูดที่หยาบคาย เพื่อบ่งชี้ถึงการใช้อารมณ์ในการถ่ายทอดสาร มีความหมายตรงตัว และสื่อทางอ้อมในเชิง
ล้อเสียด รวมถึงเพิ่มตัวสะกดท้ายคำเพื่อย้ำคำนั้น ๆ ให้ชัดเจน

3. รูปแบบของพฤติกรรม

ในการแสดงทักษะทางการเมืองไทยมีรูปแบบของพฤติกรรมมาประกอบในการแสดงทักษะ หมายถึง
ข้อความมีความหมายที่สื่อถึงพฤติกรรม การกระทำ และการโน้มน้าวให้เกิดการกระทำ รวมไปถึงการมีแนวโน้ม
ที่จะเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#Saveอนาคตใหม่ เช่น “งั้นก็เริ่มวันนี้เลยมัยย ไม่ไหวแล้ววว!!! (ภาพข้อความ...สิบปีแก้แค้น
ยังไม่สาย แต่จะรอทำไมถ้าทำได้วันนี้)”

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่าผู้ที่แสดงทักษะโดยใช้รูปแบบของพฤติกรรม เพื่อต้องการให้
ผู้อื่นรับรู้ถึงการกระทำของตนเอง หรือเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตาม รวมไปถึงการโพสต์
ข้อความเพื่อจะให้มีแนวโน้มในการเกิดพฤติกรรมที่ผู้โพสต์ต้องการในอนาคตต่อไปด้วย

4. การใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ร่วมกับ การใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล

ในการแสดงทักษะทางการเมืองไทยมีรูปแบบของการใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ร่วมกับการใช้
ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคลมาประกอบในการแสดงทักษะ กล่าวคือในข้อความที่ผู้ใช้ทวีเตอร์
โพสต์จะมีองค์ประกอบจาก 2 ส่วนข้างต้นมาประกอบในการแสดงทักษะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#ไม่เอาทวิตเตอร์ไทยแลนด์ “ปังมากอีเวน เดบิวต์วันแรกก็มีแฮชแท็กเป็นของตัวเองแล้ว
เหอ” และ “จู่ ๆ ก็เลื่อนใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไปอีก 1 ปี ทั้งที่จะมีผลวันที่ 27 พ.ค. นี้อยู่แล้ว
พร้อมกับการมาของ @TwitterThailand จะให้คิดว่าง? นี่ประเทศไทยนะเว้ย!!! ไม่ใช่ประเทศเจริญแล้วที่
ไหน”

ข้อความดังกล่าว ประกอบไปด้วยส่วนของข้อเท็จจริง คือ มีการเลื่อนกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วน
บุคคลไปอีก 1 ปีข้างหน้า และส่วนของความรู้สึกคือ ปังมากอีเวน เว้ย!!! ซึ่งแสดงถึงความรู้สึกด้วยการ
ใช้เครื่องหมาย อัศเจรีย์ ย้ำถึงอารมณ์ และคำหยาบที่บ่งชี้ถึงความรู้สึกอีกด้วย

5. การใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ร่วมกับ รูปแบบของพฤติกรรม

ในการแสดงทักษะทางการเมืองไทยมีรูปแบบของการใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง มีการอ้างอิงเชื่อถือได้ ร่วมกับ รูปแบบของพฤติกรรมหรือโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรม รวมถึง การคาดการณ์ว่า จะต้องเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ ในอนาคต กล่าวคือในข้อความที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์โพสต์ จะมีองค์ประกอบจาก 2 ส่วน ข้างต้นมาประกอบในการแสดงทักษะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#Saveวันเฉลิม เช่น “ด่วน ขณะนี้ตำรวจแจ้งข้อหาหนักกับนักศึกษาที่ผูกโบว์ ด้วยข้อหา พรกฉุกเฉิน อยากชวนพวกเราช่วยกัน (ภาพข่าวตำรวจจับนักเรียนที่ผูกโบว์ขาว)”

มีการใช้ข้อเท็จจริง คือ ตำรวจแจ้งข้อหาแก่นักศึกษา โดยเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และโน้มน้าว ให้ช่วยกัน ซึ่งเป็นความหมายที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้น การใช้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและเหตุผล กับรูปแบบ พฤติกรรมนั้น จะมีค่าบ่งชี้ที่เป็นลักษณะพฤติกรรม และมักกล่าวถึงข้อเท็จจริงก่อนในเบื้องต้น เพื่ออ้างไปถึง การก่อให้เกิดพฤติกรรมต่อไป

6. การใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล ร่วมกับ รูปแบบของพฤติกรรม

ในการแสดงทักษะทางการเมืองไทยมีรูปแบบของการใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล ร่วมกับรูปแบบของพฤติกรรมมาประกอบในการแสดงทักษะ กล่าวคือในข้อความที่ผู้ใช้ทวิตเตอร์โพสต์ จะมี องค์ประกอบจาก 2 ส่วนข้างต้นมาประกอบในการแสดงทักษะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#KU ไม่ใช่ขนมหวานราดกะทิ “แค่นิสัยล่ำรายชื่อถอดถอนอิตู อาจารย์และตำรวจร่วมมือจับ นิสิตหน้าประตูงามๆ อยู่เลยอะคะ”

ข้อความดังกล่าวมีข้อความบ่งบอกรูปแบบพฤติกรรมคือ นิสิตล่ำรายชื่อถอดถอนอิตู อาจารย์ร่วมมือ กับตำรวจจับนิสิต และในส่วนของความรู้สึกและอารมณ์คือใช้คำลงท้าย “อะคะ” แสดงถึงการเสียด สีประชดประชัน ดังนั้นในการแสดงความรู้สึก อารมณ์ เจตคติส่วนบุคคล ร่วมกับรูปแบบของพฤติกรรมจึงเป็น ลักษณะการแสดงความรู้สึกต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว หรือพฤติกรรมที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต

7. การใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ร่วมกับ การใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล รวมถึง รูปแบบของพฤติกรรม

ในการแสดงทักษะทางการเมืองไทยมีรูปแบบของการใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ร่วมกับ การใช้ ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล รวมถึงรูปแบบของพฤติกรรมมาประกอบในการแสดงทักษะ กล่าวคือ ใช้องค์ประกอบครบทุกประเภทในการแสดงทักษะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

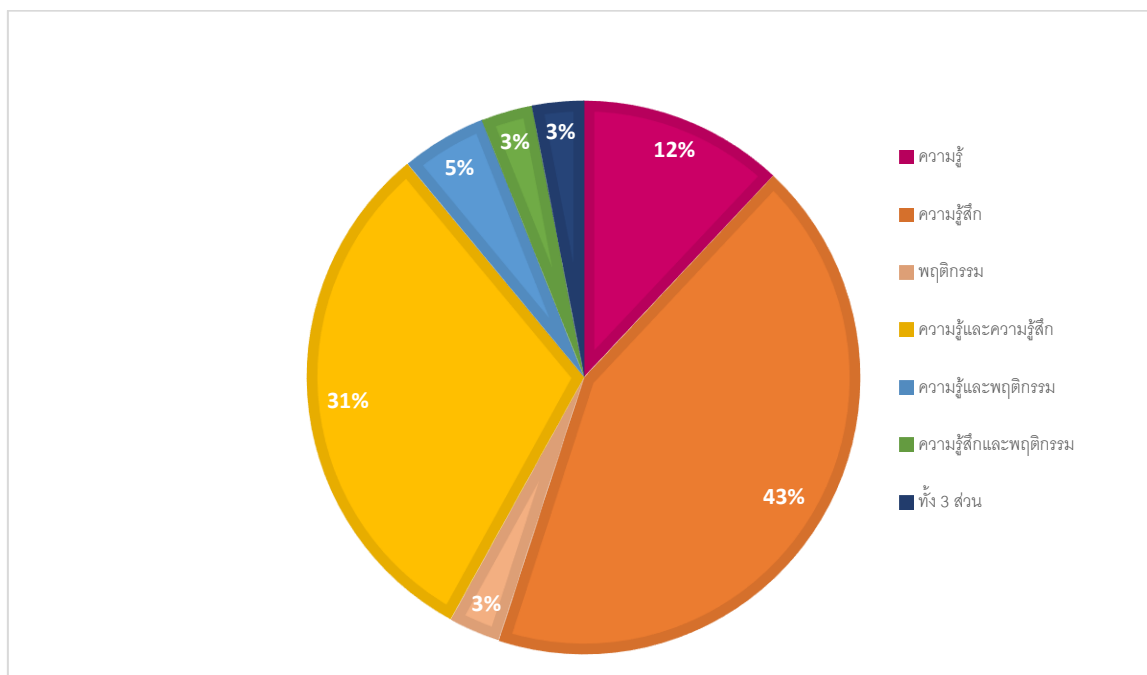
#ผนจระตถม เช่น “อันนี้โอบามาแสดงออกหลังจากเหตุการณ์กราดยิงเหมือนกัน แห้งไปให้ ผู้นำบางคนดูว่าเวลาแบบนี้มันต้องพูดอะไร แสดงออกแบบไหน ไม่ใช่ยิ้มแย้มแจ่มใส แจกมินิฮาร์ท พูดจาปิด ความรับผิดชอบ (วิดีโอที่บาร์ค โอบามาพูดถึงเหตุการณ์กราดยิงในโรงเรียนที่สหรัฐอเมริกา ด้วยถ้อยคำและ ท่าทีที่สงบ)”

จากข้อความข้างต้น ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริง เนื่องจากโอบามาได้ออกมาพูดหลังจากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวจริง และแสดงถึงพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เห็นได้จากประโยคข้างต้นที่ว่า เวลาแบบนี้มันต้องพูดอะไร และส่วนสุดท้ายคือ *ไม่ใช่ยิ้มแย้มแจ่มใส* สื่อให้เห็นว่าผู้เขียนไม่เห็นด้วยและรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมดังกล่าว

จากผลวิจัยทั้งหมดสรุปได้ว่า ในการแสดงทศนะบางผู้ใช้งาน ใช้องค์ประกอบทั้งหมดเพื่ออรรถรสในการแสดงทศนะ และครอบคลุมความต้องการของผู้โพสที่ต้องการจะสื่อไปถึงผู้รับสารได้ครบถ้วน และในด้านของการใช้ภาษาแสดงทศนะ ผู้ใช้ทวิตเตอร์จะใช้ความรู้สึก อารมณ์และเจตคติส่วนตัวมาประกอบเพียงอย่างเดียวจำนวนมากที่สุด โดยมีคำที่บ่งชี้ดังที่กล่าวมาแล้ว

สรุปผล

สรุปผลการวิจัยได้ว่า ในการใช้ภาษาแสดงทศนะ เมื่อจำแนกแล้ว พบลักษณะของภาษาที่บ่งชี้ถึงการแสดงทศนะของผู้ทวิตข้อความได้ 3 ส่วน คือ ส่วนการใช้ความรู้ เหตุผลและข้อเท็จจริง ส่วนการใช้ความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติส่วนบุคคล และส่วนการใช้รูปแบบของพฤติกรรม ซึ่งจากองค์ประกอบ 3 ส่วนดังกล่าวทำให้เกิดลักษณะการแสดงทศนะเป็น 7 รูปแบบ ผู้วิจัยจึงสามารถจำแนกผล ดังแผนภาพวงกลมแสดงสัดส่วนรูปแบบการแสดงทศนะ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการทศนะ

จากแผนภาพวงกลมแสดงสัดส่วนรูปแบบการแสดงทศนะ สามารถอนุมานสัญญาณตามรูปแบบได้ ดังนี้
ลำดับที่ 1 จำนวน 90 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 2 คือ ใช้อารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติส่วนบุคคลในการแสดงทศนะมากที่สุดสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใช้ทวิตเตอร์ส่วนมาก มักแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองเป็น

หลัก โดยไม่นำเหตุผล ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลอ้างอิงอื่น ๆ รวมถึงใช้รูปแบบพฤติกรรมใด ๆ มารองรับในทัศนะส่วนบุคคลทั้งสิ้น

ลำดับที่ 2 จำนวน 64 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 4 คือ ใช้ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริงร่วมกับใช้อารมณ์ความรู้สึก และเจตคติส่วนบุคคลในการแสดงทัศนะ สะท้อนให้เห็นว่า มีผู้ทวิตข้อความบางคน ใช้ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริงมารองรับความรู้สึก อารมณ์และเจตคติส่วนบุคคล เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือและทำให้ผู้อ่านคล้อยตาม อีกทั้งยังเพื่อลดความรุนแรง ไม่ให้อารมณ์ชัดเจนจนเกิดความขัดแย้ง

ลำดับที่ 3 จำนวน 25 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 1 คือ ใช้ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริง ในการแสดงทัศนะ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ทวิตข้อความมีจุดประสงค์ในการเผยแพร่ข้อมูลที่อยู่บนความรู้และข้อเท็จจริง

ลำดับที่ 4 จำนวน 10 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 5 คือ ใช้ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริงร่วมกับรูปแบบของพฤติกรรม สะท้อนให้เห็นว่าผู้ทวิตข้อความได้นำ ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริงมาเป็นเครื่องมือรองรับการ โน้มน้าวให้ผู้รับสารปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามความคาดหวัง

ลำดับที่ 5 จำนวน 7 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 7 คือ ใช้ความรู้ เหตุผล และข้อเท็จจริง ร่วมกับการใช้อารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติส่วนบุคคลรวมถึงการใช้รูปแบบของพฤติกรรมในการแสดงทัศนะ สะท้อนให้เห็นว่า ในการใช้ภาษาแสดงทัศนะบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ มีผู้ทวิตข้อความสามารถใช้องค์ประกอบของทัศนะได้อย่างครบถ้วน ซึ่งมักจะไม่ปรากฏบนสื่อออนไลน์ เห็นได้จากจำนวนทวิตทั้งหมด

ลำดับที่ 6 จำนวน 6 ทวิต ได้แก่ รูปแบบที่ 3 และ รูปแบบที่ 6 คือ ใช้รูปแบบพฤติกรรม และใช้อารมณ์ ความรู้สึก และเจตคติส่วนบุคคลร่วมกับรูปแบบพฤติกรรม ในการแสดงทัศนะ สะท้อนให้เห็นว่า มีผู้ทวิตข้อความเป็นไปตามรูปแบบทั้งสองดังกล่าว จำนวนเท่ากัน และมีจำนวนน้อยที่สุดจากกลุ่มตัวอย่าง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการแสดงทัศนะทางการเมืองบนสื่อออนไลน์ทวิตเตอร์ สะท้อนถึงทัศนคติของคนรุ่นใหม่ ที่มี ต่อการเมืองการปกครอง เห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาในทวิตข้อมูลสถานการณ์และผลงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เนื่องจากปัจจุบันมีการแสดงค่านิยมความชื่นชอบ รวมถึงความคิดเห็นผ่านทางสื่อออนไลน์มากขึ้น ทั้งในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสาร ที่อาจมีบริบททางสังคมแตกต่างจากอดีต โดยเฉพาะการได้รับข้อมูลจากสื่อหลักเพียงอย่างเดียว เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อใหม่ในยุคปัจจุบันที่มีความหลากหลาย มีข้อจำกัดลดลง นอกจากนี้ยังปรากฏการแสดงความคิดเห็นนอกเหนือจากประเด็นการเมืองการปกครองในมิติทางสังคมที่มีความแตกต่างออกไปหลายประเด็น จึงทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการใช้ภาษาที่แสดงพัฒนาการการสะท้อนทัศนะทางการเมืองการปกครองอย่างตรงไปตรงมาอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแอชแท็กที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในช่วงที่สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทกับ คน
ในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
2. ควรศึกษาพลวัตทางสังคมที่มีอิทธิพลในการแสดงทัศนะ

เอกสารอ้างอิง

- กิตติทัศน์ ผกาทอง. (2556). **สังคมวิทยาการเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2549). **การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย**. การเสริมสร้าง
สร้างความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2563, จาก <https://is.gd/oHXYKJ>
- โกวิท พิมลทิพย์. (2556). **ภาพลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชน : สถานีตำรวจเมือง
ชลบุรี**. (วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- คนพันธุ์ N. (2558). 'ทัศนคติ' ความหมาย และความสำคัญ. **วารออนไลน์กรุงเทพธุรกิจ**, สืบค้นเมื่อ 1
สิงหาคม 2563, จาก shorturl.at/LPUZ2
- จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย. (2549). **จิตวิทยาสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ ทวีสุวรรณ. (2553). **Twitter สู้ใคร**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (ม.ป.ป.). สื่อสังคมออนไลน์ : สื่ออนาคต. **Executive Journal**, 99 – 103.
- วิชุดา จันทรเวโรจน์. (2557). **มนุษย์สัมพันธ์และการพัฒนาบุคลิกภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ทริบเพิล
เอ็ดดูเคชั่น.
- ส. ศิวลักษณ์. (2534). **แนวคิดทางปรัชญาการเมืองของอริสโตเติล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาจารย์สาร
สุขุมลย์ คีตรอบ. (2552). **การใช้ประโยชน์และประเด็นทางสังคมเกี่ยวกับทวิตเตอร์ในประเทศไทย**.
(วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- โสภา อัยสุวรรณ. (2553). **อินเทอร์เน็ตเพื่องานธุรกิจ**. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2563, จาก
<https://is.gd/JTbBC3>
- อารยา พุดตาน. (2560). **การวิเคราะห์ทวิตเตอร์ในเหตุการณ์สวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมิ-
มหาวชิรมงคลดุยเดช**. (วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อำนาจ เย็นสบาย. (2523). **ทัศนะวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพัฒนบริหารศาสตร์และเอกสารวิชาการหน่วย

ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู